

Effe door Geffe

FIETSRUTE

met een lengte van 16 kilometer

EFFE DOOR GEFFE

Met deze fietsroute ontdekt u vele verrassende plekjes in Geffen. Omdat Geffen gelegen is op de overgang van een lager gelegen polder en hoger gelegen droge zandgronden fietst u door een afwisselend landschap.

De naam Geffen werd in vroegere geschriften gespeld als "Ghiffen" of "Gheneffen". Gheneffen is waarschijnlijk afgeleid van "gen" + "effa", dat "aan de waterkant" betekent, hetgeen de ligging van het dorp verklaart. Archeologische vondsten hebben bewezen dat het gebied rond Geffen al sinds de late steentijd (2000 v. Chr.) werd bewoond. De oorspronkelijk bewoning was in de buurt van de huidige kerk. Later werd er steeds meer gebouwd aan de toegangswegen, waardoor het dorp steeds meer lintbebouwing kreeg. Dit is nu nog steeds merkbaar. Pas sinds de jaren '60 van de vorige eeuw werd deze bebouwing aangevuld met nieuwe woonwijken. Door de kleinschalige uitbreidingen heeft Geffen het vriendelijke dorps karakter weten te behouden.

De route voert u langs de historische dorpskern met een aantal (rijks)monumenten, een beschermd dorpsgezicht. U maakt kennis met de twee molens, de oude Joodse begraafplaats en oude boerderijen op terpen. Verder ziet u de twee oude wielen, waterplassen die zijn ontstaan bij dijkdoorbraken in het verleden. U fietst door een bosrijke omgeving en door een polderlandschap.

1 Startpunt van deze route: Dorpsplein

- Linksaf Dorpstraat
- Rechtsaf (Vlijmdstraat)

1

WIEL (=WATERPLAS)

Wanneer bij een overstroming de druk op de dijk te groot wordt stroomt het water door een opening en maakt een draaiende beweging zoals een wiel. Deze draaiende beweging kan een diepe waterplas veroorzaken, een 'wiel'. Deze wiel is ontstaan bij een dijkdoorbraak in 1876. Recent is deze wiel omgevormd tot dorpsvijver.

- Na wiel rechtsaf (Van Coothstraat)
- Einde rechtsaf (Molenstraat)
- Wanneer u aan het einde de Kerkstraat oversteekt kunt u de kerk bekijken en/of het infopaneel (links van het kerkplein) lezen

De H. Maria Magdalenakerk is het oudste gebouw van Geffen. De robuuste toren werd omstreeks 1450 gebouwd, waarna men aan het imposante gotische schip van de kerk begon. Het kerkgebouw heeft als het ware een hele geschiedenis achter de rug, branden en overstromingen hebben dit kerkgebouw in de loop der tijden geteisterd. Ook was er schade door oorlogshandelingen (Daarover kunt u aan de straatzijde op het infopaneel meer lezen).

In 1893 breidde architect Caspar Franssen de kerk aanzienlijk uit. De houten kapconstructie bleef hierbij voor het grootste deel gespaard. Na de grondige restauratie van 2009-2018 ziet de kerk er weer toekomstbestendig uit. U zult versteld staan van het indrukwekkende interieur.

- Rechtsaf (Kerkstraat) richting Dorpspomp

De oude dorpskern van Geffen is een beschermd dorpsgezicht. Rechts naast de kerk staat het voormalige brouwershuis met poort, op de kruising de oude waterpomp, in de Kloosterstraat de pastorie (links) met daar tegenover het voormalige klooster.

- Linksaf (Kloosterstraat)
- Derde straat linksaf (Broekstraat).
- ⚠ LET OP! U gaat een spoorwegovergang over.
- Einde linksaf (Broekstraat)
- 1e weg linksaf (Spoorpad)
- Bij t-splitsing rechts aanhouden, u rijdt nu over een oud dijkje.
- De verharding gaat over in een half verhard pad langs het spoor
- Aan het einde rechtsaf (Elst)
- Eerste t-splitsing linksaf (Elst)

4

BOERDERIJEN OP TERPEN

Door de jaarlijkse overstromingen werden de boerderijen op verhogingen gebouwd. In deze streek worden deze terpen 'donken' genoemd. Bij een overstroming zochten ook dieren watervrije plekken op. Zo kon men bij hoog water in de stal als het ware over de muizen en ratten lopen....! Met bootjes gingen de bewoners dan naar school, naar de winkel/het café en natuurlijk naar de kerk.

- Einde straat linksaf (Kepkensdonk)
- ⚠ De spoorwegovergang over, einde straat linksaf (Wolfdijk)
- Eerste straat rechts (Molengraaf)
- Einde straat linksaf (Groenstraat)

5

STANDERDMOLEN DE VLIJT

Deze standerdmolen is het oudste houten type windmolen in de Lage Landen. De naam is ontleend aan de standerd, een rechtop staande dikke stam ongeveer 60–80 cm. Om wind te vangen kan het 'gevlucht' (het gehele molenhuis) draaien op deze verticale balk, de standerd. De molen werd in 1681 in Boxtel gebouwd en in 1862 naar Geffen verplaatst. Na ernstig verval in de jaren '60-'70 werd de molen gerestaureerd en in 1976 op deze plek herbouwd.

- Rotonde rechtsaf (Papendijk)
- Eerste straat linksaf (Weverstraat)
- Einde de doodlopende straat volgen
- Rechts ziet u een verhoging in het landschap. U kunt het arboretum eventueel bezoeken.

6

ARBORETUM

De voormalige vuilnisstortplaats is sinds 2014 omgevormd tot een arboretum, een 'park' waarin vooral winterharde houtige gewassen worden gehouden. Het bijzondere van het arboretum in Geffen is dat alle bomen door particulieren werden aangeplant. Elke boom vertelt een bijzonder verhaal en is voorzien van een informatiebordje. Het arboretum is vrij toegankelijk.

- Eerste straat linksaf (De Kerkesteeg)
- Einde straat rechtsaf (Heesterseweg)
- Tweede straat rechtsaf (De Doelen)
- Eerste straat rechtsaf (Kraaijeven)
- Na 200 meter gaat u naar links het half verharde pad op richting huisnummer 2. Aan de rechterzijde ziet u de oude Joodse begraafplaats.

7

JOODSE BEGRAAFPLAATS

Deze oude Joodse begraafplaats stamt uit 1693 en is de oudste van Noord-Brabant. Die was bestemd voor de gehele regio. In 1908 vond hier de laatste begrafenis plaats. De oudste nog aanwezige zerk dateert uit 1790.

8

WIEL

In tegenstelling tot de andere wiel is deze waterplas nog in oude staat gebleven. Als u even afstapt ziet u een stukje ongerepte natuur.

- Het halverharde pad buigt linksaf, u gaat rechtdoor het geasfalteerde fietspad op.
- Einde linksaf (Oude Baan)
- Einde rechtsaf (fietspad Heesterseweg)
- Eerste straat linksaf (Bergstraat)
- Bijna aan het einde van deze slingerende straat ligt er (na huisnummer 2) rechts naast de straat een vrij liggend rood fietspad. Fiets in dezelfde richting rechtdoor op dit fietspad.
- Volg dit rode fietspad, ook wanneer de straatnaam verandert in De Kouwe Noord
- Bij bord 'Doodlopende weg' links af
- Achter het hoogspanningshuisje rechts ziet u een waterplas

- Einde weg rechtsaf, volg rode fietspad (Bredeweg)
- Eerste straat linksaf (Leiweg)
- Aan de rechterkant ziet u molen Zeldenrust, verderop in de route komt u bij de toegangsweg.
- Aan het einde komt u bij een voorrangskruising, ga rechtsaf het fietspad op (Heesterseweg)
- Bij kombord 'Geffen' fietspad volgen naar rechts
- Eerste straat rechtsaf (Veldstraat)
- Tweede straat rechtsaf (Elzendreef)

Maar weinig Brabantse dorpen zijn in het bezit van meer dan één molen. Geffen telt, naast De Vlijt, nog een molen: De Zeldenrust. De eerste vermelding van deze windkorenmolen dateert uit 1505, hiermee is deze molen de oudste nog bestaande standaard windkorenmolen van Nederland.

Omstreeks 1952 raakte de molen buiten bedrijf en na 20 jaar was er sprake van ernstig verval. In 1981 werd deze molen gerestaureerd en op deze plek herbouwd.

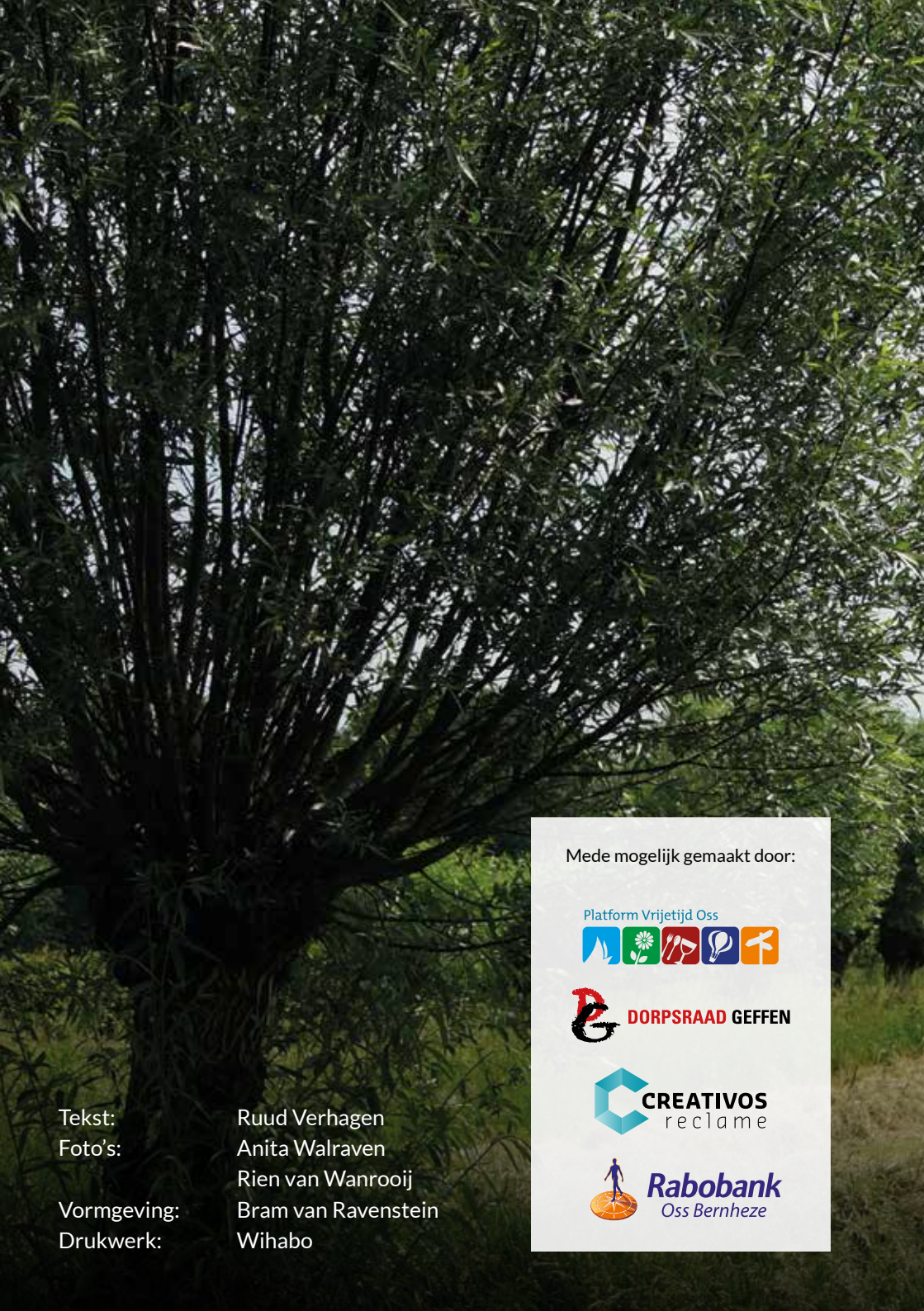
- Vervolg de straat Elzendreef
- Einde linksaf (Veldstraat)

Dit veldkapelletje werd gebouwd met materialen afkomstig uit gesloopte gebouwen.

In 1953, het Mariajaar, werd het kapelletje door pastoor Van de Pas ingezegend.

- Tweede straat rechts (Heegterstraat)
- Einde rechtsaf (Runrotstraat)
- Einde rechtsaf (Dorpstraat)
- U komt via deze straat weer terug op het startpunt (Dorpsplein)

Tekst: Ruud Verhagen
Foto's: Anita Walraven
Rien van Wanrooij
Vormgeving: Bram van Ravenstein
Drukwerk: Wihabo

Mede mogelijk gemaakt door:

Platform Vrijetijd Oss

